

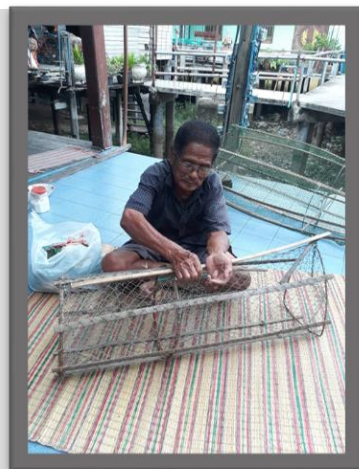

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

ตำบลบางปลาгод อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ประวัติ

ประเภท	หัตถกรรมพื้นบ้าน
ชื่อผู้รู้	นายชวน กุลศักดิ์
อายุ	๘๐ ปี
ที่อยู่	๓๑/๑ หมู่ ๕ บางปลาгод อองครักษ์ นครนายก
ภูมิปัญญา	ลอบดักปลา
รู้จักปราชญ์ชาวบ้าน	ทำลอบดักปลา นายชวน กุลศักดิ์

ข้อมูลทั่วไปของปราชญ์ชาวบ้าน

เนื่องจากตัวเอง และครอบครัวอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีแม่น้ำ ดังนั้นการทำอุปกรณ์ในการจับปลาจึงถือเป็นสิ่งที่นิยมทำกันมาก คุณพ่อชวน กุลศักดิ์ อายุ ๘๐ ปี อาชีพทำนา บ้านเลขที่ ๓๑/๑ หมู่ ๕ ตำบลบางปลาгод อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ได้เริ่มหัดทำลอบกับพ่อตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบ อุปกรณ์จับปลาประกอบไปด้วยหลายอย่าง เช่น สวิง ลอบ แห แต่สิ่งที่คุณพ่อสเถิตสนใจและถนัดมากที่สุดคือ ลอบจับปลาคุณพ่อทำเพื่อใช้ในการจับปลาส่วนตัว โดยไม่เคยซื้อของเหล่านี้จากที่ไหนเลย สิ่งที่คุณ มีความภูมิใจที่สุดคือ ได้สืบทอดการทำลอบจับปลาจากคุณพ่อ ที่เป็นบรรพบุรุษตกทอดมาสู่รุ่นลูกและหลานซึ่งปัจจุบันหาได้ยาก เพราะคนไม่นิยมทำและจับปลาด้วยวิธีแบบโบราณ ซึ่งคุณพ่ออยากให้ภูมิปัญญานี้สืบทอดต่อไปยังรุ่นต่อ ๆ ไปการสร้างความรู้

ขั้นตอนและวิธีการทำ

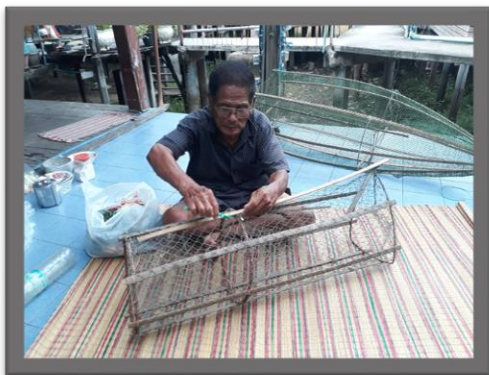
ขั้นตอนที่ ๑: การเตรียมไม้ โดยการเหลาเป็นรีวขนาด ๒ นิ้ว เสร็จแล้วนำไปลงไฟเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและคงทน

ขั้นตอนที่ ๒: นำโครงลอบเป็นวงกลมยึดกับลวดวงกลม ประกอบเป็นโครงร่างของลอบแล้วถักวนให้รอบ เพื่อเตรียมยึดกับไม้ไผ่ที่เตรียมไว้เป็นรีวมาวางให้รอบ

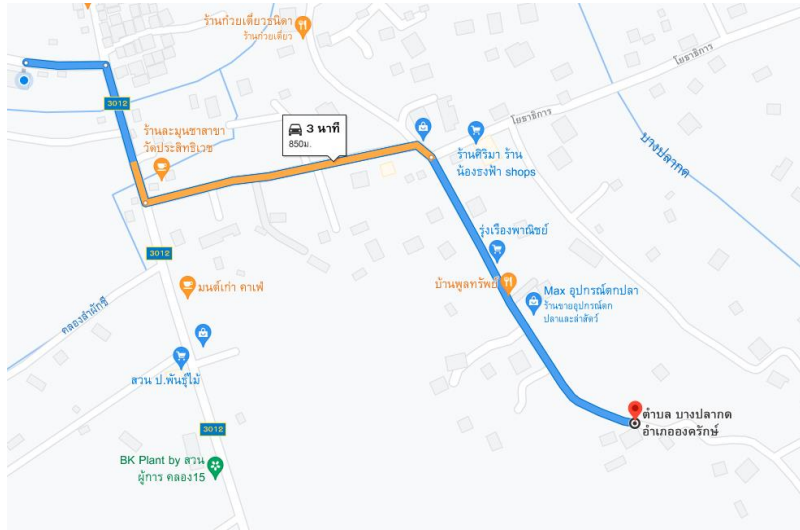
ขั้นตอนที่ ๓: นำไม้ไผ่ที่เผาแล้วมาผูกกับลวดให้รอบ ใช้เชือกผูกยึดไว้ให้แน่นทั้งทางด้านหัวและท้ายลอบ ๑ อันใช้ไม้ไผ่ประมาณ ๘-๑๐ ชิ้น

ขั้นตอนที่ ๔: เมื่อนำไม้ไผ่มาผูกรอบ ๆ จนครบห่วงเหล็กทั้ง ๓ จนยึดมั่นและแข็งแรงแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการใส่งาทั้ง ๒ ด้านคืองาเข้า และงาออก ซึ่งทำจากตาข่ายให้มีรูปร่างเป็น ๓ เหลี่ยมม้วนให้บรรจบกันในขนาดที่พอดี เพื่อเป็นทางเข้าของปลา และเป็นกลวิธีที่ไม่ทำให้ปลาที่เข้ามาติดกับดักแล้วไม่หลุดออกไป ขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ ๕: การนำตาข่ายมาล้อมรอบตัวลอบจับปลานำตัวลอบที่ใส่งาเรียบร้อยแล้วมาวัดขนาดกับตาข่ายที่เตรียมไว้ตัดให้ขนาดพอดี เย็บเข้ากับตัวลอบโดยใช้เชือกเป็นตัวยึด เช็ควงาให้เรียบร้อย ไม่มีรูที่ปลาจะสามารถออกไปได้ ถือเป็นอันเสร็จสมบูรณ์

แผนที่เส้นทางภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรมการทำอบตักปลา
นายชวน กุลศักดิ์

จาก อบต. ใช้เวลา 4 นาที ระยะทาง 1.5 กิโลเมตร